

scenă și cele din teatru. Șef de orchestră, adică coordonator și armonizator de acțiuni dramatice, Horea Popescu este însă — printre puținii — și un *om din orchestră*: în sensul că poate folosi el însuși instrumentele spectacolului (decor, lumini, sonorizare etc.), care l-au fascinat încă din copilărie. Nu numai la repetiții, ci și la premiere, regizorul nostru „pune mina”, îl dublează fie pe regizorul tehnic, fie pe electrician, fie pe sonorizator și pe cortinier, sau chiar pe toți, în cursul aceleiași serii. Versatilitatea, care îl face un bun colaborator cu ceilalți factori ai spectacolului de teatru: cu scenograful (la *Domnișoara Nastasia*, cu Tody Constantinescu, la *Baia, Aristocrații* și *Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită*, cu Jules Perahim, ca să dăm exemple), stabilind repede un limbaj comun de specialitate, datorită unei îndelungate pasiuni și experiențe scenografice proprii; cu compozitorul sau sonorizatorul (la *Domnișoara Nastasia, Răzeșii lui Bogdan, Războiul* etc.), pe baza unor cunoștințe muzicale deocrot impovizate; cu electricianul, la toate spectacolele sale. Dar și cu actorul: Horea Popescu e unul dintre regizorii care au contribuit la progresul unor actori, priceput în a se face înțeles și a înțelege. Realizările de prestigiu ale unor actori ca Jules Cazaban (*Baia*), Ștefan Ciubotărașu (*Vlăicu și feciorii lui*), Nelly Nicolau Ștefănescu (*Răzeșii lui Bogdan*), Ștefan Mihăilescu-Brăila (*Inspectorul de poliție, Răzeșii lui Bogdan, Ascensiunea lui Arturo Ui* ș.a.) se datorează, desigur, și unei reale prezențe regizorale. Iar acestora li se adaugă toate figurile actoricești de planul doi sau trei, devenite — prin intervenția lui Horea Popescu — individualități distincte și, ca atare, obținând creații echivalente, în esență, cu cele ale interpretelor principali. În felul acesta, întreg ansamblul (sau ansamblurile) de la Teatrul Muncitoresc C.F.R. a dobândit deseori relief, având în frunte un autentic animator. Rămân de neuitat, bunăoară, dramaticul joc de contraste din *Domnișoara Nastasia*, cu frângerea de nufăr negru la protagonistei, cu penetrantul episod al circumstățiilor; sau alunecarea tragică a personajelor din *Inspectorul de poliție*, înscrisă într-un desen de o geometrie perfectă; ca și exploziile ilare ale lui Pobedonosikov și lungul șir de solicitanți în mișcare giratorie din *Baia*; sau compoziția plastică din *Aristocrații*, cu acel impresionant alai al roabelor, simbol al eliberării prin muncă. Iar acum, de curând, procesiunea funebră din *Ascensiunea lui Arturo Ui*, jocul scaunelor, lecția de oratorie... Intima cunoaștere a fiecărui centimetru pătrat de scenă și fiecărei particule de spectacol îi dă regizorului o certitudine „materială”, o siguranță tehnică, pe care clădește apoi în liniște jocul subtil al trăirilor sufletești, al sondajelor de adâncimi psihologice, al ciocnirilor de caractere. Măsura, în toate, i-o dă tocmai bunul-gust, deprins de la arta meșterului anonim, ca în încrustătura unei porți țărănești sau în alesătura iilor. Și tocmai această măsură pe care i-o însuflă arta populară, în proporții, în culori, în ritm, face din Horea Popescu un autentic reprezentant al școlii noastre naționale de regie. Surprinzî în spectacolele sale bătaia de aripi a unei gândiri robuste, rotunde și temerare, tresărîrea unor simțuri intacte, proaspete. Patetic și intens, scrutînd zone psihologice fierbinți; alteori cerebral, sublimînd fiorul tragic în coregrafia savantă; cînd sarcastic, incisiv, plin de inventivitate și de brio maiakovskian sau brechtian; cînd aspru și fratern ca modulațiile unui tulnic moșesc — Horea Popescu și arta lui regizorală se disting prin forță, prin amploare, prin autenticitate, printr-o deosebită vitalitate; pentru Horea Popescu, spectacolul are atîta artă, cită viață cuprinde.

Florian Potra

ION SIMIONESCU

Născut în anul 1928. A absolvit I.A.T.C. „I. L. Caragiale” în 1953. Din spectacolele puse în scenă: *Micii burghezi* de M. Gorki (spectacol de absolvire); *Vinovații fără vină* de Ostrovski; *Cei din urmă* de Gorki; *D-ale carnavalului* de I. L. Caragiale; *Cetatea de foc* de Mihail Davidoglu; *Aristocrații* de Nikolai Pogodin; *Doamna Ministru de Nușici*; *Secunda 58* de Dorel Dorian; *Mutter Courage* de Brecht; *Omul care a văzut moartea* de Victor Eftimiș; *Rețeta fericirii și Mielul turbat* de Aurel Baranga; *Fata fără zestre* de Ostrovski; *Pogoară iarna* de M. Anderson; *Chirița în Iași* de Vasile Alecsandri; *Grădina cu trandafiri* de A. Andrieș; *Vulpile* de Lilian Hellman (Teatrul de Stat din Brașov).

Distins cu Premiul III pentru regie la al IV-lea Concurs republican al tinerilor artiști din teatrele dramatice din 1962.

Credincios teatrului în care și-a inaugurat activitatea, Ion Simionescu a montat, într-un deceniu, texte dintre cele mai diferite, împlinind cu conștiinciozitate sarcinile repertoriului, alegerile teatrului și, uneori, urmînd preferințele sale personale. Scriitori și texte la confluența dramaturgiei clasice universale și naționale, genuri diametral opuse, drame lirice și comedii, satire și poeme dramatice, el le-a transcris scenic cu o descifrare atentă a sensurilor, cu grijă pentru limpezirea mesajului și ecoul contemporan al ideilor. Dar izbutirile neîndoioase se arată în acele piese care corespund cel mai bine temperamentului său artistic, și anume drama lirică contemporană, comedii subtile de construcție și factură clasică. Unor asemenea texte, el le valorifică datele de romantism robust; așa a fost *Secunda 58* de Dorel Dorian, spectacol strălucitor prin afirmarea frumuseții relațiilor umane socialiste, a eticii noi, a poeziei tonice; sau *Chirița în Iași* de Alecsandri, care i-a permis creionarea ascuțită și grațioasă a unei lumi iremediabil apuse, pe care a animat-o pe scenă cu un ridicol niciodată amenințat de platitudine și prost-gust, ci dimpotrivă excelînd prin maliție și suris. Montările sale respiră calm și disciplină interioară în afirmarea prezenței regizorale, dar o fantezie fluidă, inteligentă, le dă uneori luminări neașteptate și, de cele mai multe ori, utile ideilor textului. Alteori, însă, ca în spectacolul *Vulpile* de Lilian Hellman, el forțează desenul ideilor, traducîndu-le cu o apăsare ce contravine stilului său ponderat și tipologiei piesei. Îl preocupă mult munca cu actorul, operînd o laborioasă pregătire a rolurilor, contribuind la profesionalizarea colectivului în care lucrează de atîta timp. Ascunzîndu-se de obicei în spatele actorilor, fantezia, zborul imaginației le-o imprimă lor, fertilizîndu-i, insuflîndu-le inteligență scenică, subtilitate, emoție artistică. Uneori însă îi reproșăm o timiditate artistică în realizarea deplină a concepțiilor îndrăznețe, șovăieli în afirmarea hotărîtă a punctului artistic de vedere. Preferințele sale declarate converg către piesa contemporană originală, cu eroi din viața noastră, cărora să le dea scenic acte de stare civilă și trăsături sufletești calitativ noi.

M. I.

ION TAUB

Născut în 1927. A absolvit Institutul de artă teatrală „Szentgyörgy Istvan” în 1954. Din spectacolele puse în scenă: *Hangița de Goldoni* (spectacol de debut); *Montserrat* de E. Roblès; *Liliumfi de Szigligeti Erde*; *Învățătoarea de Brody Sandor* (Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara); *Ploșnița de Maiakovski* (în colaborare cu V. Maximilian); *Vulpea și strugurii* de G. Figueiredo (Teatrul de Stat din Timișoara); *Vinovați fără vină de Ostrovski* (Teatrul German de Stat din Timișoara); *Discipolul diavolului* de G. B. Shaw; *Ziariștii și Celebrul 702* de Al. Mirodan; *Mielul turbat de Aurel Baranga*; *Lysistrata de Gherase Dendrino*; *Ultima oră de Mihail Sebastian*; *Căsătoriile se leagă pe pămînt de Huszár Sandor*; *Opera de trei parole de B. Brecht* (Teatrul Maghiar de Stat din Cluj).

Distins cu Premiul II pentru regie la al II-lea Concurs republican al tinerilor artiști din teatrele dramatice din 1957.

Ca și alți colegi din generația sa, Ion Taub se arată în scenă adeptul teatralității afișate, construite pe idee, sens și fantezie, iubind acea poezie dramatică care poate crea în rîndul spectatorilor sentimente și atitudini noi. Preferă chiar să organizeze noi viziuni scenice, în contraste brutale cu tradiția sau cu viziunile obișnuite, și fie că pune în scenă piese originale contemporane sau texte cu tradiție și prestigiu, în spectacolele sale țîșnește întotdeauna gîndirea originală, punctul de vedere personal al directorului de scenă. Din repertoriu preferă satira și acea dramaturgie la confluența căreia se întîlnesc Maiakovski cu Brecht, Shaw cu Dürrenmatt, spiritele lucide și incisive, necruțătoare în persiflarea vechiului din viață și societate, dar generoase în slăvirea a tot ceea ce e nou ca atitudine și idee. Dar Taub nu ocolește nici drama, spectacolul *Montserrat* înscriindu-se în memoria noastră ca o reprezentare zguduitoare prin simplitatea, laconismul și sobrietatea cu care s-au relevat în scenă durerea împilării, a încăușării libertății, și lupta dramatică dintre dreptatea individuală și cea socială. Iubitor de teatru contemporan, Taub s-a pasionat pentru acele piese din dramaturgia originală care reflectă spiritul activ, ziaristic al actualității. Pieselor lui Mirodan, *Ziariștii* și *Celebrul 702*, le-a dat un contur original, o